

STORTINGET

Innst. 293 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Dokument 8:138 S (2025–2026)

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Stian Storbukås, Anette Carnarius Elseth, Finn Krokeide, Helge André Njåstad og Jon Engen-Helgheim om å utløse opsjon på tre politihelikoptre

Til Stortinget

Innledning

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen snarest innløse opsjonen fra 2017 om innkjøp av tre nye politihelikoptre av typen AW169, med sikte på å etablere dedikerte base- og beredskapsløsninger for politiet utenfor det sentrale Østlandsområdet.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens behandling

Justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen har uttalt seg om forslaget i brev av 13. mars 2026. Brevet følger som vedlegg til innstillingen.

Komiteen inviterte til en skriftlig høring. Det kom ett innspill fra fagforeningen Parat.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, June Trengereid Gruer, Erik Hager, Farukh Qureshi og Kristine Løfshus Solli, fra Fremskrittspartiet, Anette Carnarius Elseth, lederen Jon Engen-Helgheim, Finn Krokeide og Stian Storbukås, fra Høyre, Mahmoud Farahmand og Mari Holm Lønseth, fra Senterpartiet, Bent-Joacim Bentzen, fra Miljøpartiet De Grønne, Julie E. Stuestøl, og fra Kristelig Folkeparti, Hans Edvard Askjer, viser til representantforslaget fra stortingsrepresentantene Stian Storbukås, Anette Carnarius Elseth, Finn Krokeide, Helge André Njåstad og Jon Engen-Helgheim om å utløse statens kontrakt-festede opsjon på kjøp av tre politihelikoptre som utløper i februar 2027.

Komiteen viser til at forslagsstillerne begrunner forslaget med at store deler av landet står uten operativ helikopterkapasitet, og at dette ikke er tilfredsstillende i en situasjon med økende kriminalitet og et mer utfordrende trusselbilde.

Komiteen merker seg at forslagsstillerne tar til orde for at den økte helikopterkapasiteten skal benyttes til å heve politiets beredskap utenfor det sentrale Østlandsområdet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Miljøpartiet De Grønne viser til at tilgang til helikopter er viktig for den totale beredskapen. Helikopter gjør det mulig å frakte politiet raskt over lange avstander, eller til steder som ellers er vanskelige å nå. I tillegg kan helikopter brukes til å overvåke

større områder og følge med på situasjoner som er under utvikling.

Disse medlemmer mener at behovet for å styrke politiets luftkapasiteter også må vurderes opp mot øvrige behov i politiet og justissektoren. Disse medlemmer viser til at blant annet økt dronekapasitet trolig vil kunne dekke en større del av politiets søke- og observasjonsbehov i fremtiden. Det vil likevel fortsatt alltid være et behov for transportkapasitet som gjør at bruk av helikopter er nødvendig, og viktigheten av helikopter for beredskapen vil dermed også bestå i fremtiden.

Disse medlemmer viser til at både konseptvalgutredningen «Politiets luftkapasiteter i hele landet» og ekstern kvalitetssikring av denne, samt Politidirektoratets rapport av 26. mars 2026 anbefaler at opsjonen på kjøp av tre nye helikoptre av typen AW169 benyttes for å øke helikopterkapasiteten i politiet.

Disse medlemmer mener på bakgrunn av dette at det er ønskelig å styrke politiets helikopterkapasitet, og at kunnskapsgrunnlaget tyder på at utløsning av opsjonen vil være den rimeligste og mest effektive anskaffelsesstrategien for å styrke nødvendig helikopterkapasitet.

Disse medlemmer vil imidlertid understreke at en eventuell beslutning om utløsning av opsjon må tas i forbindelse med ordinære budsjettprosesser, og disse medlemmer vil derfor ikke støtte representantforslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil understreke at vi lever i en stadig mer urolig verden, noe som krever at den nasjonale beredskapen løftes til et betydelig høyere nivå. Disse medlemmer mener det er en naturlig og nødvendig videreutvikling av politiets beredskap å øke den nåværende helikopterkapasiteten.

Disse medlemmer peker på at det ikke er tilstrekkelig å kun ha politihelikopterberedskap på det sentrale Østlandet. Dagens politihelikopterkapasitet er i praksis ikke landsdekkende. Norge har en spredt bosetting, noe som medfører at store deler av landet har uakseptabelt lang responstid for luftressurser. I et land med store avstander, krevende geografi og utfordrende værforhold som påvirker fremføringsevnen, utgjør dette en alvorlig beredskapsmessig svakhet.

Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at det er avgjørende å benytte seg av opsjonen på nye politihelikoptre av typen AW169 for å styrke politiets nasjonale slagkraft.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at innkjøp av politihelikoptre har gitt bedre beredskap og styrket politiets evne til å bekjempe kriminalitet. Disse medlemmer har merket seg flere utredninger som peker på at det bør etableres flere politihelikopter-

baser, særlig på grunn av utfordringer med responstid, ressurssetting og situasjonsforståelse.

Disse medlemmer viser til at Norge er et langstrakt land, og at politihelikoptrene som i dag er etablert på Politiets nasjonale beredskapssenter, ikke kan dekke hele landet, og at det er utfordrende å respondere raskt på alle hendelser. Disse medlemmer peker også på at trusselbildet har blitt skjerpet de siste årene, som viser et behov for å styrke politiets beredskap og gi økt operativ rekkevidde.

Disse medlemmer viser til at det foreligger en opsjon for innkjøp av ytterligere tre politihelikoptre som går ut i 2027. Det vil være mer kostnadseffektivt å utløse opsjonen, sammenlignet med å gjøre en anskaffelse av nye helikoptre senere. Disse medlemmer merker seg at Politidirektoratet anbefaler innkjøp av tre nye politihelikoptre i rapport oversendt komiteen 23. april 2026, og at det igangsettes et forprosjekt. Disse medlemmer er positive til å styrke politiets luftkapasitet, og mener forprosjektet må igangsettes, med sikte på at opsjonen skal utløses.

Disse medlemmer peker på at etablering av nye baser også vil kreve menneskelige ressurser med nye ansatte til å drifte basen og operere helikoptrene. Disse medlemmer har merket seg at Politidirektoratet også anbefaler en økt satsing på droner, som kan bidra i søk og redning og gi nødvendig situasjonsforståelse, for å nevne noe.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, senest i forslaget til statsbudsjett for 2027, legge fram et forslag til oppfølging av Politidirektoratets anbefalinger i KVU og KS1 om økt helikopterkapasitet for politiet, herunder igangsetting av et forprosjekt for nye helikopterbasen, hangarfasiliteter og dronesatsing.»

Erfaringer med helikoptertypen AW169

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at politiet allerede har opparbeidet seg flere års verdifull og solid operativ erfaring med helikoptertypen AW169. Dagens personell er fullt ut sertifisert på maskinene, utstyret fungerer svært godt, og kapasiteten er for lengst innarbeidet som en uunnværlig del av politiets operative drift.

Disse medlemmer understreker at det å bygge videre på en allerede velprøvd og eksisterende plattform fremstår som den desidert mest fornuftige løsningen, både beredskapsmessig og økonomisk. Ved å utvikle en flåte man allerede kjenner godt, unngår man unødvendig byråkrati og reduserer den tekniske og operative innfasingrisikoen til et minimum. Samtidig sik-

rer staten utnyttelse av den opparbeidede spisskompetansen som politiets eget personell allerede besitter.

Disse medlemmer peker på at dette utvilsomt vil gi samfunnet en langt raskere operativ beredskapseffekt enn om man skulle starte en ny, dyr og tidkrevende prosess med å utrede og anskaffe en helt ny helikoptertype. I dagens sikkerhetssituasjon vil dette være direkte uansvarlig.

Mulig utløsning av opsjonen

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti understreker at det er avgjørende at opsjonen utløses nå. Dette handler ikke bare om hva slags materiell som skal anskaffes, men vel så mye om hvor raskt den operative kapasiteten kan etableres. Disse medlemmer viser til at løsningen Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti her foreslår, er helt i tråd med anbefalingene fra faggruppen som utarbeidet konseptvalgutredningen (KVU) for politihelikopterkapasiteten. Dette bekrefter at behovet for flere helikoptre er solid faglig begrunnet og forankret i operative vurderinger.

Disse medlemmer minner om at opsjonsavtalen, som ble fremforhandlet under regjeringen Solberg i 2017, gir en sjelden mulighet for en betydelig raskere levering enn hva en helt ny anskaffelsesprosess vil kunne gi. I tillegg vil kostnadene for skattebetalingene være vesentlig lavere enn ved en eventuell senere anskaffelse.

Disse medlemmer viser videre til skriftlig høringsinnspill fra Parat, og vil tungt vektlegge rådene fra en organisasjon med høy operativ erfaring, luftfartsfaglig kompetanse og inngående kjennskap til politihelikoptertjenesten. Disse medlemmer deler Parats syn om at valget i realiteten er svært enkelt: Enten benytter staten seg av en eksisterende mulighet som gir rask beredskapseffekt og god økonomi, eller så viderefører man den passive holdningen dagens regjering legger opp til. Det å vente på å investere i beredskapsbehovet vil føre til høyere kostnader, betydelige forsinkelser og et svekket trygghetstilbud for befolkningen i resten av landet.

Disse medlemmer deler Parats bekymring for at staten kan miste en tidskritisk mulighet til å styrke beredskapen i Norge dersom opsjonen ikke utløses innen fristen. Regjeringen har selv besluttet at 2026 skal være totalforsvarsåret. Disse medlemmer mener at dersom regjeringen skal gjøre alvor av totalforsvarsåret, må denne opsjonen benyttes for å øke politiets operative evne nasjonalt. Som det ble påpekt under høringen,

gir dette en sjelden mulighet til å kombinere rask levering med kostnadseffektivitet og styrket beredskap. Disse medlemmer understreker at Norge ikke bør la en slik mulighet gå fra seg i et totalforsvarsår.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen snarest innløse opsjonen fra 2017 på innkjøp av tre nye politihelikoptre av typen AW169, med sikte på å etablere dedikerte base- og beredskapsløsninger for politiet utenfor det sentrale østlandsområdet.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen, snarest innløse opsjonen fra 2017 på innkjøp av tre nye politihelikoptre av typen AW169, med sikte på å etablere dedikerte base- og beredskapsløsninger for politiet utenfor det sentrale østlandsområdet.

Forslag fra Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen, senest i forslaget til statsbudsjett for 2027, legge fram et forslag til oppfølging av Politidirektoratets anbefalinger i KVU og KS1 om økt helikopterkapasitet for politiet, herunder igangsetting av et forprosjekt for nye helikopterbasen, hangarfasiliteter og dronesatsing.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:138 S (2025–2026) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Stian Storbukås, Anette Carnarius Elseth, Finn Krokeide, Helge André Njåstad og Jon Engen-Helgheim om å utløse opsjon på tre politihelikoptre – vedtas ikke.

Oslo, i justiskomiteen, den 12. mai 2026

Jon Engen-Helgheim

leder

Bent-Joacim Bentzen

ordfører

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget - Justiskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
26/1401 - LSL

Dato
13.03.2026

Dokument 8:138 S (2025-2026) fra justiskomiteen - Representantforslag om å utløse opsjon på tre politihelikoptre

Jeg viser til brev av 3. mars 2026 fra Stortingets justiskomiteé hvor Justis- og beredskapsdepartementet bes uttale seg om forslag i Dokument 8:138 S (2025-2026) fra representantene Stian Storbukås, Anette Carnarius Elseth, Finn Krokeide, Helge André Njåstad og Jon Engen-Helgheim med forslag om snarest å utløse opsjonen på tre nye politihelikoptre av typen AW169.

Jeg vil innlede med å slå fast at helikoptre er en viktig beredskapsressurs og en viktig bidragsyter i hendelsehåndtering.

Tilgang på helikopter er en viktig del av beredskapen i situasjoner hvor politiet raskt må transporteres over lengre avstander eller på steder der det ellers kan være vanskelig å komme til. Helikopter kan også være en nyttig observasjonsplattform som gir fleksibilitet til å følge med på aktivitet i et større område tilknyttet hendelser under utvikling.

Ulike helikoptertyper er hensiktsmessige for å løse ulike oppgaver, inkludert i krevende værforhold. Politiet har i dag tilgang på helikopter gjennom ulike ordninger, herunder politiets egne helikoptertjeneste, kontrakt med sivile helikopterleverandører og samarbeidsavtaler med andre offentlige aktører, som Hovedredningsentralen og Forsvaret.

Konseptvalgutredningen «Politiets luftkapasiteter i hele landet» og ekstern kvalitetssikring av denne, anbefalte et konsept som innebærer anskaffelse av 5 helikoptre, 3-4 helikopterbaser og satsing på droner. En eventuell utløsning av opsjonen

på tre nye politihelikoptre må sees i sammenheng med konseptet som er anbefalt i utredningen.

Opsjonen på tre nye politihelikoptre må eventuelt utløses høsten 2027. Vurderingen av om det er hensiktsmessig å utløse opsjonen på tre nye politihelikoptre, er til utredning i Politidirektoratet og blir ferdigstilt før påske. Det vil ikke være riktig av meg å konkludere på eventuell utløsning av opsjon eller valg av endelig konsept før beslutningsunderlaget er på plass.

Behovet for å styrke politiets luftkapasiteter må også vurderes opp mot øvrige behov i politiet og justissektoren for øvrig. Den nye sikkerhetssituasjonen krever at vi nøye vurderer hvilke grep som bidrar mest til bedre sikkerhet og beredskap i Norge.

Med hilsen

Astri Aas-Hansen

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

